

Гордієнко Сергій Сергійович,
аспірант кафедри технологічної і професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

ІНШОМОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ТЕРМІНОЛОГІЧНОМУ ВИМІРІ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ СУДЖЕНЬ

Сучасна освіта не може обмежуватися лише передачею соціокультурних норм. Вона також передбачає формування у студентів нового сприйняття світу, готовності та здатності жити й працювати в різноманітному культурному середовищі. Освіта повинна сприяти розширенню комунікативних навичок фахівців за допомогою взаємодії з представниками інших країн. Іноземні мови виступають як засіб міжкультурного спілкування, а володіння ними сприяє взаєморозумінню в будь-якому культурному та мовному середовищі. В цьому контексті стає очевидним високе значення іноземної мови як навчального предмета та зміна вимог до її вивчення. У сучасних умовах, розширення міжнародного співробітництва вимагає від фахівців володіння іноземною мовою на новому рівні, розглядуваному як інструмент, що дозволяє не лише вільно орієнтуватися в сучасному суспільстві, а й ефективно виконувати свої професійні функції, розширювати свій професійний і культурний кругозір шляхом залучення до різних джерел інформації, включаючи сучасні інформаційні технології.

Проблема формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців розглядається в наукових працях численних дослідників, серед яких можна виокремити В. Ф. Аітова, Г. К. Борозенця, О. В. Герасименка, О. В. Гроша, Д. І. Демченка, Г. О. Козлакову, Т. А. Костюкову, М. В. Прадівляного, Л. Є. Нагорнюка, І. О. Пінчук, І. В. Секрета та інших дослідників.

Термін «компетентність» широко вживається в науковому середовищі та має різні тлумачення в різних контекстах. Згідно з деякими визначеннями, компетентною вважається особа, яка має глибокі знання та досвід у певній галузі або питанні, а також має певні повноваження [3].

У проєкті «Тюнінг», компетентності розглядаються як динамічне поєднання когнітивних та метакогнітивних умінь та навичок, знань та розуміння, міжособистісних, розумових та практичних умінь та навичок і етичних цінностей [4].

Проте, найбільш чітке визначення поняття «компетентність», на нашу думку, міститься у Національній рамці кваліфікацій, де вона розглядається як здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, вміння, цінності та інші особисті якості.

Метою навчальних програм є розвиток компетентностей, які формуються в різних навчальних дисциплінах і оцінюються на різних етапах. Важливо підкреслити, що існує певна різноманітність термінологічних визначень щодо того, що саме потрібно формувати у здобувачів закладів вищої освіти на заняттях з іноземної мови.

Такі терміни, як «іншомовна компетентність», «професійна іншомовна компетентність», «іншомовна професійна комунікативна компетентність», «іншомовна комунікативна компетентність», «іншомовна професійна компетентність», представляють певні визначення, що досліджуються науковцями. Згідно з А. І. Петровою, основою іншомовної компетентності є мовні та комунікативно-ціннісні знання. Відповідно до її точки зору, іншомовна компетентність описується як сукупність знань, умінь, навичок і досвіду, які дозволяють майбутньому спеціалісту успішно використовувати іноземну мову в професійній діяльності для самоосвіти, саморозвитку та самовдосконалення [1].

І. О. Пінчук в своїх дослідженнях вважає, що «іншомовна компетентність» це якість особистості, яка сприяє успішному використанню іноземної мови в міжкультурній комунікації, професійній діяльності, самоосвіті, саморозвитку [2].

Заснований на компетентнісному підході процес підготовки студентів є практико-орієнтованим та інноваційним напрямом. Цей підхід дозволяє ефективно реалізувати професійні функції фахівця в умовах модернізації освіти на всіх рівнях. Можна припустити, що підготовка здобувача закладу вищої освіти, які мають професійну мобільність, буде найбільш ефективною за умови застосування компетентнісного підходу. Це пояснюється зміненими вимогами до якісних характеристик діяльності студента та новим підходом до змісту освіти.

Аналіз наукової літератури дає змогу зробити висновок, що збагачення іншомовної компетентності майбутніх фахівців має бути спрямоване не лише на формування у студентів здатності практично користуватися мовою, що вивчається, в різних соціально-детермінованих ситуаціях, але і на залучення їх до іншого способу мислення та свідомості.

При формуванні іншомовної компетентності необхідно розвивати не лише навички в усіх видах мовленнєвої діяльності, а також засвоювати мовні знання граматики, лексики та автентичного використання мови. Навченість іноземної мови є лише однією частиною іншомовної компетентності. Здатність студентів використовувати свої знання іноземної мови для конкуренції на вільному ринку праці та зайняття гідного місця в світовому співтоваристві свідчить про сформованість їх іншомовної компетентності.

Основи для розвитку іншомовної компетентності студентів закладаються через набуття необхідних знань для подальшої діяльності, вирішення іншомовних проблемно-пізнавальних завдань та формування внутрішніх ресурсів для ефективного прийняття рішень у реальній або схожій до реальної діяльності ситуації. Ці елементи є важливими складовими іншомовної компетентності студентів.

Список використаної літератури

1. Петрова А. І. Формування іншомовної компетентності майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності в процесі фахової підготовки: дис. ... канд. пед. Наук :13.00.04 / Петрова Анастасія Іванівна. Вінниця, 2009.
2. Пінчук І. О. Система формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі професійної підготовки : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка МОН України, Глухів, 2021. 612 с.
3. Тлумачний словник української мови: Понад 12500 статей (близько 40 000 слів) / [ред. д. філол. н., проф. Калашник В. С.]. 2-ге вид., випр. і доп. Х. : Прапор, 2006. 992 с.
4. Turning Education Structures in Europe. 2nd Edition. [Електронний ресурс]. 2008. Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu>.